

ΟΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΟΥΝ

συνέντευξη με τον

Μαέστρο και πιανίστα

ΚΟΡΝΗΛΙΟ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Κορνήλιος Μιχαηλίδης

Απόφοιτος τού 2009 – Α΄ Αρσάκειο-Τοσίτσειο Λύκειο Εκάλης

Μαέστρος και πιανίστας
Βοηθός Διευθυντή Ορχήστρας

- Orchestre Philharmonique Radio France
- Teatro Real Madrid

Κορνήλιε, καλώς ήρθες και πάλι στο Αρσάκειο. Πού βρίσκεσαι σήμερα επαγγελματικά;

Είναι χαρά μου που βρίσκομαι ξανά στον αγαπημένο μου αυτό χώρο. Έχω αποφοιτήσει από το Αρσάκειο, συγκεκριμένα από το Α΄ Τοσίτσειο Λύκειο Εκάλης, και είμαι μουσικός. Ξεκίνησα ως πιανίστας και σήμερα εργάζομαι περισσότερο ως διευθυντής ορχήστρας (μαέστρος). Βρίσκομαι ως επί το πλείστον στο εξωτερικό, όπου εργάζομαι ως ελεύθερος επαγγελματίας σε συνεργασία με διάφορες ορχήστρες. Διατηρώ όμως άρρηκτη τη σχέση μου με την Ελλάδα, την οποία επισκέπτομαι συχνά, μεταξύ άλλων και για επαγγελματικούς λόγους.

Πότε αποφάσισες να γίνεις μουσικός;

Είναι λίγο σύνθετη η απάντηση. Κατάγομαι από μουσική οικογένεια. Όλοι μου οι συγγενείς, γονείς, παππούδες, αδέρφια, είναι μουσικοί. Έτσι, από πολύ μικρός άκουγα μουσική και άρχισα να τη μαθαίνω. Παρ' όλ' αυτά, οι επαγγελματικοί μου στόχοι κατά την εφηβεία, μέχρι και την Γ' λυκείου, ήταν διαφορετικοί. Στην Γ' λυκείου αποφάσισα να ασχοληθώ σοβαρά και επαγγελματικά με τη μουσική. Μέχρι τότε στόχος μου ήταν η αεροναυπηγική και μάλιστα είχα ήδη βρει μια πολύ καλή σχολή αεροναυπηγικής στην Τουλούζη, στην οποία είχα γίνει δεκτός και στην οποία ετοιμαζόμουν να φοιτήσω. Ως μαθητής τής Θετικής κατεύθυνσης, διάβαζα εντατικά για να πάω καλά στις Πανελλήνιες και να επιτύχω τον στόχο μου. Ταυτόχρονα όμως εξακολουθούσα να παίζω μουσική και συνέχιζα τη δραστηριότητά μου σε ερασιτεχνικό επίπεδο, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Μουσικού Ομίλου των

Τοσιτσειών με την καθηγήτριά μας την κ. Χριστίνα Βαρσάμη, ώσπου μια μέρα, σαν επιφοίτηση, η μουσική με «κέρδισε» κι έτσι άλλαξα πορεία στο «παρά πέντε».

Πώς είναι να μεγαλώνεις σε μουσικό περιβάλλον;

Μεγαλώνοντας σε μουσική οικογένεια υπάρχουν πολλά πλεονεκτήματα αλλά και κάποια μειονεκτήματα. Τα πλεονεκτήματα για έναν μουσικό είναι ότι έχει εμπεδώσει τη μουσική από μικρός, έχει πολλά ερεθίσματα, καθώς και την υποστήριξη και την κατανόηση τού οικογενειακού του περιβάλλοντος. Έχει επίσης σωστή καθοδήγηση ως προς

Η συμμετοχή μου στον Μουσικό Όμιλο είναι από τις πιο αγαπημένες εμπειρίες τής νεαρής μου ηλικίας.

την κατάλληλη επιλογή δασκάλων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για τις μουσικές σπουδές του. Το αρνητικό είναι ότι στο σπίτι υπάρχει αναπόφευκτα κάποια πίεση, η οποία μπορεί να μην είναι ηθελημένη, είναι όμως υπαρκτή «εκ των πραγμάτων». Έτσι, όταν ήμουν μικρός είχα ασυνείδητα αντιδράσει σε αυτή την πίεση, παρόλο που οι γονείς μου με διαβεβαίωναν ότι στόχος τους δεν ήταν να γίνω υποχρεωτικά μουσικός, αρκούσε να

αποκτήσω μια βασική μουσική παιδεία. Μέχρι τα 15 μου λοιπόν έκανα μουσική κάπως «ψυχαναγκαστικά», θα έλεγα, παράλληλα με την κρυφή απόλαυση που αντλούσα χάρη στην κλίση που είχα, την οποία όμως δυσκολευόμουν να αποδεχτώ και να εκφράσω.

Τι όργανο μάθαινες; Ποια ήταν τα παιδικά σου όνειρα;

Ξεκίνησα με πιάνο, που είναι το κύριο όργανό μου, και βιολί. Στο Σχολείο, στον Μουσικό Όμιλο, ήμουν περισσότερο γνωστός για το βιολί. Η συμμετοχή μου στον Μουσικό Όμιλο είναι από τις πιο αγαπημένες εμπειρίες τής νεαρής μου ηλικίας. Αλλά και στο γυμνάσιο και το λύκειο ήμουν από τα ενεργά μέλη τού Ομίλου. Σταδιακά όμως ξεκίνησα να ασχολούμαι ολοένα και περισσότερο με την αεροπορία, που ήταν η μεγάλη μου αγάπη από πολύ μικρή ηλικία, αφήνοντας τη μουσική λίγο στο πλάι. Θυμάμαι τον εαυτό μου να εντυπωσιάζεται από ό,τι πετάει. Στις παιδικές μου φαντασιώσεις ήθελα να γίνω αστροναύτης και ταυτόχρονα να παίζω εκκλησιαστικό όργανο μέσα στο διαστημόπλοιο! Μεγαλώνοντας τα πράγματα μπήκαν σε πιο ρεαλιστική βάση: το διαστημόπλοιο μετατράπηκε σε αεροπλάνο και το εκκλησιαστικό όργανο σε πιάνο... Έτσι, πήρα το δίπλωμα τού ιδιωτικού πιλότου στα 17 μου και το δίπλωμα τού πιάνου στα 18.

Πώς εξελίχθηκε το ενδιαφέρον σου για την αεροπορία;

Καταρχάς το πατρικό μου είναι κοντά στο αεροδρόμιο τού Τατοΐου. Παρακολουθούσα από μικρός με τα κιάλια τα αεροπλάνα να προσγειώνονται και να απογειώνονται στον αεροδιάδρομο και έτσι σιγά-σιγά άρχισα να

ασχολούμαι μόνος μου. Στη συνέχεια, σε ηλικία 11 χρόνων ένας οικογενειακός φίλος, κυβερνήτης στην Ολυμπιακή, ο οποίος είχε μόλις βγει στη σύνταξη, ξεκίνησε να μου μεταδίδει τη γνώση του ως πιλότου και μηχανικού αεροσκαφών. Κάθε εβδομάδα έφερνε την κόρη του για μάθημα πιάνου στο σπίτι μας και ταυτόχρονα μου έκανε μάθημα αεροπορίας, το οποίο σταδιακά εξελίχθηκε σε 4ωρο-5ωρο, επειδή «ρουφούσα σαν σφουγγάρι» όσα μου έλεγε. Κάναμε μαθήματα σε εξομοιωτές και ταυτόχρονα έκανα όλη τη θεωρία, το λεγόμενο ground school, τής εκπαίδευσης εδάφους δηλαδή,

ενός πιλότου. Μετά από κάποια χρόνια είχα τις θεωρητικές γνώσεις πτυχίου επαγγελματία πιλότου, καθώς και γνώσεις μηχανολογίας.

Σε τι ηλικία ακριβώς δηλαδή ξεκίνησες να πετάς;

Σίγουρα σε ασυνήθιστα νεαρή ηλικία, στην οποία δεν μπορούσα να αξιοποιήσω επαγγελματικά ως πιλότος τις γνώσεις μου. Όταν ήμουν 13

ετών, μετά από πολλή προσπάθεια, έπεισα τους γονείς μου να με γράψουν σε αερολέσχη και πολύ διστακτικά μου επέτρεψαν να ξεκινήσω μαθήματα πτήσης με εκπαιδευτή. Είχα παράλληλα την τύχη να έχω και έναν φίλο ο οποίος είχε δικό του ιδιωτικό αεροπλάνο, την φροντίδα τού οποίου άρχισα να αναλαμβάνω (πλύσιμο, ανεφοδιασμό, εργασίες εδάφους κτλ.). Αλλά και άλλοι φίλοι, όπως ο γνωστός μαέστρος Μίλτος Λογιάδης, ασχολούνταν πολύ με την αεροπορία και ξεκινήσαμε να πετάμε και μαζί. Είχα πολλά ερεθίσματα και έτσι εκείνη την εποχή ήμουν ο νεότερος πιλότος στην Ελλάδα. Ξεκίνησα την εκπαίδευση επισήμως στα 15, που είναι η μικρότερη ηλικία που επιτρέπεται από τον νόμο. 16 χρόνων πήρα το πτυχίο solo, που σου επιτρέπει να πετάς μόνος σου, και

***Η πτήση
απαιτεί μεγάλη αυτοσυγκέντρωση.
Μπαίνεις σε κατάσταση
ψυχολογικής ροής (state of flow),
όπως συμβαίνει συχνά
και στη μουσική
κατά τη διάρκεια των συναυλιών.***

στα 17 το πτυχίο τού ιδιωτικού πιλότου, που σημαίνει ότι μπορείς να έχεις και επιβάτες. Πέρασα τις εξετάσεις και για τα δύο πτυχία την ημέρα των γενεθλίων μου, το νωρίτερο δυνατόν δηλαδή! Σκοπός μου παρ' όλ' αυτά δεν ήταν να γίνω επαγγελματίας πιλότος αλλά αεροναυπηγός, επειδή με ενδιέφερε το μηχανολογικό κομμάτι περισσότερο.

Πώς γίνεται κάποιος επαγγελματίας πιλότος; Συνεχίζεις σήμερα να πετάς;

Υπάρχουν διάφορες επαγγελματικές σχολές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Αυτό το διάστημα βρίσκομαι, παράλληλα με τις μουσικές μου δραστηριότητες, στη διαδικασία σπουδών για την απόκτηση τού διπλώματος τού επαγγελματία πιλότου από τη σχολή Superior στα Μέγαρα. Δεν έχω σκοπό να το αξιοποιήσω επαγγελματικά ως πιλότος, το κάνω καθαρά για εμένα, για τη γνώση και την αυτοολοκλήρωσή μου.

Τι είναι αυτό που σε συγκινεί όταν πετάς;

Είναι μια αίσθηση μεταφυσική και κάπως ρομαντική, ότι δηλαδή ο άνθρωπος «κατακτά τους αιθέρες». Η αδρεναλίνη, η ευθύνη –στο χειριστήριο τού αεροπλάνου δεν μπορείς να είσαι χαλαρός– σε βάζουν σε κατάσταση διαλογισμού και εγρήγορσης. Η πτήση με αεροπλάνο δεν θεωρείται επικίνδυνη

Ο Κορνήλιος 13 ετών, μετά την πρώτη του πτήση, και σε πρόσφατη φωτογραφία του κατά τη διάρκεια τής εκπαίδευσής του για το δίπλωμα επαγγελματία πιλότου.

δραστηριότητα, όμως το ένστικτο τής αυτοσυντήρησης κατά τη διάρκειά της υπάρχει σε μεγαλύτερη ένταση σε σχέση με ό,τι σε άλλες δραστηριότητες. Η πτήση απαιτεί μεγάλη αυτοσυγκέντρωση. Έτσι μπαίνεις σε κατάσταση ψυχολογικής ροής (state of flow), όπως συμβαίνει συχνά και στη μουσική κατά τη διάρκεια των συναυλιών. Θεωρώ ότι η μουσική με την αεροπορία έχουν πολλά κοινά: τη γνώση, δηλαδή το εγκεφαλικό κομμάτι, την τεχνική κατάρτιση, δηλαδή το πρακτικό κομμάτι, τον συμβολισμό, που πλησιάζει το φιλοσοφικό

κομμάτι της ανθρώπινης υπέρβασης, και την καλλιτεχνία, που έχει να κάνει με τη συναισθηματική έκφραση.

Τι σε έκανε όμως να αλλάξεις τελικά κατεύθυνση; Ποιο είναι το κομβικό σημείο που από αεροναυπηγός αποφάσισες να σπουδάσεις μουσικός;

Η απόφασή μου αυτή σχετίζεται κατά κύριο λόγο με το Αρσάκειο και την καθηγήτρια Μουσικής κ. Χριστίνα Βαρσάμη. Στα 15 μου έφυγα από το Ωδείο όπου σπούδαζα πιάνο και σταμάτησα τα μαθήματα Μουσικής. Το μόνο που συνέχιζα ήταν ο Μουσικός Όμιλος, στις εκδηλώσεις τού οποίου έπαιζα με πολύ μεγάλη χαρά. Έτσι, στην επέτειο των 200 χρόνων από τη γέννηση τού Μότσαρτ, ο Όμιλος παρουσίασε έργα του στο Μέγαρο Μουσικής, μαζί με την Ορχήστρα των Χρωμάτων.

Εγώ συμμετείχα όπως πάντα παίζοντας βιολί στην ορχήστρα τού Ομίλου. Όμως σε εκείνη την εκδήλωση η κ. Βαρσάμη με παρότρυνε να παίξω και ένα κομμάτι μόνος μου στο πιάνο, στο οποίο βρισκόμουν ακόμα σε επίπεδο υψηλού ερασιτεχνισμού. Ήταν η πρώτη φορά που θα έπαιζα σε συναυλία μπροστά σε κοινό 2.000 ατόμων. Ήταν μεγάλη η πρόκληση για μένα. Η ορμή όμως που μου έδινε ο μεγάλος παιδικός μου έρωτας για μια συμμαθήτριά μου, που επίσης ήταν μέλος τού Ομίλου, ήταν η κινητήρια δύναμη, αλλά και πολύ καλή ευκαιρία να «αναδειχθώ», κυρίως στα μάτια της. Έτσι αποδέχθηκα την πρόκληση.

Φεβρουάριος 2020. Ο Κορνήλιος διευθύνει τον “Μαγικό αυλό” τού Μότσαρτ στο Teatro Real τής Μαδρίτης.

Πώς ήταν αυτή η εμπειρία;

Διάλεξα ένα πολύ δύσκολο έργο, που ήταν πέραν των δυνατοτήτων μου τότε, ίσως ακόμα και σήμερα. Για να το μάθω δούλεψα νυχθημερόν για 5-6 μήνες, ακολουθώντας ωράρια επαγγελματία πιανίστα, ενώ μέχρι τότε δεν διάβαζα σχεδόν καθόλου πιάνο. Η προσπάθειά μου έφερε αποτέλεσμα, το σόλο μου και όλη η συναυλία πήγε πολύ καλά και αυτή η εμπειρία ήταν καθοριστική. Απόλαυσα τόσο την εμπειρία τής προετοιμασίας μου όσο και τής ανταπόκρισης τού κοινού. Ανταπόκριση από την κοπέλα βέβαια δεν ήρθε έτσι ακριβώς όπως ήλπιζα, όμως τελικά το κέρδος ήταν μεγάλο...

Ο Κορνήλιος 17 ετών στο πρώτο του σόλο στο πιάνο στη συναυλία για τα 170 χρόνια της Φιλελλαιδευτικής Εταιρείας, κατά την οποία ο Μουσικός Όμιλος των Τοιςσιείων Σχολείων Εκάλης συνέπραξε με την Ορχήστρα των Χρωμάτων με μαέστρο τον Μίλτο Λογιάδη.

Η συναυλία αυτή λοιπόν έγινε η αφορμή για να σπουδάσεις μουσική;

Αφού τελείωσε η συναυλία, κυριολεκτικά «άδειασα». Φανερώθηκε ένα κενό το οποίο άρχισε να με προβληματίζει, παρόλο που κρατούσα μια γλυκιά ανάμνηση από όλη τη διαδικασία. Όμως ακόμα δεν το είχα συζητήσει με τους γονείς μου. Βρισκόμουν λοιπόν σε δίλημμα μεταξύ αεροπορίας και μουσικής, το οποίο αποφάσισα να μοιραστώ τότε με τον αγαπημένο μου καθηγητή φιλολογίας τού Αρσακείου Α. Λυμπέρη, ο οποίος ήταν πολύ κοντά μου και με βοήθησε δίνοντας μια πολύ γενική κατεύθυνση: «να ασχοληθείς με αυτό χωρίς το οποίο δεν μπορείς να ζήσεις».

Η οδηγία αυτή αρχικά περισσότερο με μπέρδεψε παρά μου έλυσε το δίλημμα, καθώς και οι δύο τομείς ήταν εξίσου σημαντικοί για μένα, χωρίς να μπορώ να αποχωριστώ κανέναν εκ των δύο. Σκέφτηκα όμως ότι εάν διάλεγα την αεροπορία, μετά τις σπουδές μου στην Τουλούζη ο δρόμος θα ήταν προδιαγεγραμμένος: θα δούλευα είτε στην Airbus είτε στη NASA, πράγμα το οποίο δεν θα μου άφηνε καθόλου χρόνο για τη μουσική.

Αντίθετα, η μουσική μου άφηνε το περιθώριο να συνεχίζω να πετάω, όπως άλλωστε κάνω έκτοτε, και να εξελιχθώ ως αεροπόρος, αλλά για τη δική μου καθαρά αυτοεκπλήρωση.

Πώς αντέδρασαν οι γονείς σου σε αυτή την αιφνίδια αλλαγή της απόφασής σου;

Όπως είναι φυσικό, οι γονείς μου είχαν ενθουσιαστεί από τη συναυλία στο Μέγαρο. Παρ' όλ' αυτά εξεπλάγησαν όταν λίγους μήνες μετά τους ανακοίνωσα πως άλλαξα γνώμη και πως θα γίνω μουσικός. Υποστήριξαν όμως στο ακέραιο την απόφασή μου, ακόμα κι αν ήμουν εντελώς απροετοίμαστος. Διότι είχα μεν το επίπεδο ενός καλού ερασιτέχνη, αλλά είχα και μεγάλες ελλείψεις σχετικά με όλο το θεωρητικό υπόβαθρο, το οποίο είχα παραμελήσει. Τα πράγματα λοιπόν άλλαξαν άρδην και, ενώ βρισκόμουν στην τελική ευθεία για τις Πανελλήνιες, σταμάτησα την εντατική προετοιμασία μου προς αυτή την κατεύθυνση και δέχτηκα την τιμητική πρόσκληση τού Μίλτου Λογιάδη, τον ίδιο χρόνο, να παίξω ως σολίστ με την Ορχήστρα των Χρωμάτων, μαζί με τη μητέρα μου, σε κονσέρτο για ορχήστρα

*Στιγμιότυπο από
το θερινό φεστιβάλ
Koufonisia Classical,
πρωτοβουλία του
Κορνήλιου και της
οικογένειάς του*

και δύο πιάνο στο Μέγαρο Μουσικής. Η συναυλία ήταν στις αρχές Ιουνίου, συνέπιπτε δηλαδή με τις Πανελλήνιες. Όλο το βάρος της προσπάθειάς μου στράφηκε τότε προς την προετοιμασία της συναυλίας και οι Πανελλήνιες πέρασαν αναγκαστικά σε δεύτερη θέση. Παρ' όλ' αυτά κατάφερα να περάσω στο Μαθηματικό Αθήνας.

Ποια ήταν η πορεία σου από εκεί και πέρα;

Τον επόμενο χρόνο έμεινα στην Αθήνα για να ακολουθήσω ταχύρρυθμο εντατικότατο πρόγραμμα θεωρητικών σπουδών στη μουσική και βέβαια συνέχιζα τη μελέτη του πιάνου με την εποπτεία ενός σολίστ που ζούσε στο Παρίσι, προετοιμάζοντας το δίπλωμα τού πιάνου. Ταξίδεψα αρκετά εκείνη τη χρονιά μεταξύ Ελλάδας και Γαλλίας. Μετά από έναν χρόνο, αφού απέκτησα και το δίπλωμα πιάνου, εγκαταστάθηκα πια μόνιμα στο Παρίσι με υποτροφία τού Ιδρύματος Ωνάση, το οποίο κάλυψε το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων μου. Λίγο πριν εγκατασταθώ στο Παρίσι, είχα κερδίσει το βραβείο σε έναν διεθνή διαγωνισμό πιάνου στη Γαλλία που, πέρα από το οικονομικό όφελος, μου προσέφερε και ευκαιρίες γνωριμιών και

διασυνδέσεων, όπως π.χ. μία γυναίκα που μου παραχώρησε το διαμέρισμά της και έτσι δεν επιφορτίστηκα με την πληρωμή ενοικίου ή ένας μουσικός οίκος που μου παραχώρησε πιάνο για τη μελέτη μου.

Πόσο χρόνο έμεινες στο Παρίσι;

Στο Παρίσι έμεινα περίπου δυόμιση χρόνια, σπουδάζοντας πιάνο στην *École Normale de Musique*. Τότε ο δάσκαλός μου μου πρότεινε να κατευθυνθώ προς ένα πιο καθολικό σύστημα εκπαίδευσης, παροτρύνοντάς με να ξεκινήσω ακαδημαϊκές σπουδές στην Αμερική. Έτσι, μετά από εισαγωγικές εξετάσεις, έγινα δεκτός στο *Jacobs School of Music* τού Πανεπιστημίου της *Indiana*, ένα από τα μεγαλύτερα μουσικά πανεπιστήμια της Αμερικής, όπου φοίτησα 4 χρόνια, τα οποία ήταν ίσως από τα καλύτερα χρόνια της ζωής μου μέχρι τώρα.

Γιατί τα αξιολογείς ως τα καλύτερα χρόνια;

Το πανεπιστήμιο βρίσκεται σε μια μικρή πόλη, το *Bloomington*, που θεωρείται από τις πιο όμορφες και με καλό επίπεδο ζωής μικρές πόλεις των ΗΠΑ. Περιβάλλεται

από καταπληκτική φύση, με λίμνες, δάση, άγρια ζώα, και ταυτόχρονα πρόκειται για μια πολύ οργανωμένη κοινωνία. Είναι μια φοιτητούπολη, αφού από τους 100.000 κατοίκους της οι 55.000 είναι φοιτητές, που ζουν σε ένα υπερσύγχρονο campus. Μου άρεσε πολύ ως περιβάλλον, γιατί ήταν κάπως αποκομμένο από την πραγματικότητα, και εκεί έκανα εξαιρετικές φιλίες. Όλη η ατμόσφαιρα ήταν ιδανική για να μπορέσω να συγκεντρωθώ και να εξελιχθώ καλλιτεχνικά. Επίσης είχα την τύχη να πετύχω πλήρη υποτροφία από το πανεπιστήμιο (το οποίο είναι εξαιρετικά ακριβό), οπότε δεν είχα ιδιαίτερες οικονομικές δυσκολίες, ενώ μπορούσα να αξιοποιήσω όλες τις δυνατότητες που προσέφεραν οι εγκαταστάσεις του. Εκεί μελέτησα πιάνο πολύ σοβαρά και παράλληλα ανακάλυψα ένα καινούργιο ενδιαφέρον μου, τη διεύθυνση ορχήστρας. Το πτυχίο bachelor που πήρα ήταν διπλό: για πιάνο και για διεύθυνση ορχήστρας.

Σε βρίσκουμε όμως στην Ευρώπη. Γιατί επέστρεψες;

Ενώ όλα ήταν ιδανικά εκεί, ήρθε η στιγμή που η Ευρώπη μου έλειψε πολύ. Η απόφασή μου ήταν αστραπιαία, εγκαταλείποντας τις μεταπτυχιακές σπουδές στην Αμερική εν μία νυκτί. Γύρισα στην Ελλάδα χωρίς κανένα εχέγγυο. Βρέθηκα ξανά –και από επιλογή μου– στο απόλυτο μηδέν, όμως αυτή ήταν και η ανάγκη μου. Λίγο καιρό αργότερα ξεκίνησα κάποια σεμινάρια και μέσω αυτών ανακάλυψα την Ακαδημία Sibelius στο Ελσίνκι –μία από τις καλύτερες ακαδημίες για μαέστρους παγκοσμίως. Όταν την επισκέφθηκα, κατάλαβα ότι βρήκα το απόλυτο όνειρό μου αυτή τη φορά κι έτσι δικαιώθηκε η απόφασή μου να εγκαταλείψω τις ΗΠΑ. Χρειάστηκε σκληρή προετοιμασία, διότι κάθε χρόνο γίνεται δεκτός κατόπιν διαγωνισμού ένας μόνο υποψήφιος. Στη δική μου χρονιά μεταξύ 53 υποψηφίων, που είχαμε προεπιλεγεί με βάση τα βιογραφικά μας και λάβαμε μέρος στον διαγωνισμό, επέλεξαν εμένα κι έτσι

ξεκίνησα τις μεταπτυχιακές μου σπουδές master στη διεύθυνση ορχήστρας.

Τι αποκόμισες από τις σπουδές σου στην Ακαδημία Sibelius;

Η Ακαδημία Sibelius ανοίγει διαφόρους δρόμους και αποτελεί διαβατήριο για τους αποφοίτους της. Πρόκειται για ένα πολύ ανοικτό πανεπιστήμιο με περιβάλλον σεβασμού και εμπιστοσύνης, το οποίο, σε αντίθεση με τα περισσότερα μουσικά πανεπιστήμια, είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τη μετέπειτα επαγγελματική ζωή. Αμέσως δούλεψα στη Φινλανδία και σιγά-σιγά επεκτάθηκα και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Πού βρίσκεσαι σήμερα;

Σήμερα είμαι ελεύθερος επαγγελματίας –πιανίστας και κυρίως μαέστρος. Αυτή τη στιγμή έχω τη θέση τού βοηθού αρχιμουσικού στην Ορχήστρα τής Γαλλικής Ραδιοφωνίας «Orchestre Philharmonique de Radio France». Είμαι δίπλα στον διευθυντή ορχήστρας, αναλαμβάνοντας πρόβες ή και συναυλίες όταν χρειαστεί κάποια αντικατάσταση. Είναι μια πολύ τιμητική θέση, στην οποία μαθαίνω πολλά. Παράλληλα εργάζομαι συχνά ως βοηθός αρχιμουσικός και στο Teatro Real (Όπερα τής Μαδρίτης), αλλά και ως προσκεκλημένος αρχιμουσικός, συνεργαζόμενος με διάφορες ορχήστρες διεθνώς.

Τι σημαίνει να είσαι ελεύθερος επαγγελματίας μουσικός;

Ο χώρος είναι ασαφής και αχανής. Προφανώς σχετίζεται με το ταλέντο, τις γνώσεις, την προσωπικότητα, αλλά και με τις προσωπικές επαφές. Πρέπει κανείς να γνωρίζει τη δουλειά σου προκειμένου να αποφασίσει να σε εμπιστευτεί και να σε προσλάβει, διότι πρόκειται για θέση μεγάλης ευθύνης το να ηγείσαι μιας ορχήστρας. Κυμαίνεται από την απόλυτη επιτυχία στην απόλυτη καταστροφή! Ένας ελεύθερος επαγγελματίας μουσικός πρέπει να είναι ταυτόχρονα ικανός και

τυχερός. Όσο περισσότερο εξελίσσεται κανείς τόσο πιο γνωστός γίνεται και τόσο περισσότερες προσκλήσεις δέχεται για να συμπράξει με ορχήστρες. Παράλληλα υπάρχουν διαγωνισμοί, όπου συμμετέχει ένας μουσικός προκειμένου να διακριθεί, και φυσικά οι ατζέντηδες, οι οποίοι αναλαμβάνουν να προωθήσουν την καριέρα του. Τίποτα δεν είναι εύκολο, υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα στον χώρο μας, πράγμα που είναι όμως και θετικό διότι μας κρατά σε συνεχή εγρήγορση και τροχιά αυτοβελτίωσης.

Ποια είναι μια πρόσφατη κατάκτησή σου;

Κάθε συναυλία και κάθε βήμα, μεγάλο ή μικρό, στην καριέρα ενός μουσικού αποτελεί κατάκτηση και κέρδος. Ενδεικτικά θα αναφερθώ στον Φεβρουάριο του 2020 όπου έκανα το ντεμπούτο μου ως μαέστρος στο Teatro Real της Μαδρίτης, διευθύνοντας τον «Μαγικό αυλό» του Μότσαρτ. Είναι μεγάλη τιμή για έναν μαέστρο να διευθύνει στην όπερα της Μαδρίτης, καθώς αυτή συγκαταλέγεται ανάμεσα στα 10 πιο σημαντικά μουσικά θέατρα παγκοσμίως. Είναι φαίνεται το τυχερό μου, διότι και στο Μέγαρο Μουσικής στα 17 μου χρόνια με τον Μουσικό Όμιλο και την Ορχήστρα των Χρωμάτων παρουσιάσαμε τον «Μαγικό αυλό»!

Με τον Μίλτο Λογιάδη έχεις επαφή; Ποια η σχέση σου με την Ελλάδα γενικότερα αυτό το διάστημα;

Ο Μίλτος, εκτός από φίλος και πιλότος, είναι και λάτρης του Κουφονησιού, όπου η οικογένειά μου έχει εξοχικό, κι έτσι βλέπουμε κάθε χρόνο. Εκεί έχω ιδρύσει το Koufonisia Classical, ένα θερινό φεστιβάλ το οποίο αποτελεί ιδιωτική, οικογενειακή πρωτοβουλία. Αυτό ξεκίνησε από τον ενθουσιασμό της τοπικής κοινωνίας για την τέχνη μας, ανεπισημως αρχικά και συνεχίζεται για 5η συνεχή χρονιά φέτος, ως καθιερωμένος θεσμός. Είναι κάτι για το οποίο είμαι ιδιαίτερα υπερήφανος και με το οποίο ασχολούμαι καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, διότι απαιτεί πολλή οργάνωση. Αλλά είναι πολύ ανταποδοτικό, καθώς πέραν του καλλιτεχνικού οφέλους, μου προσφέρει μεγάλη ηθική ικανοποίηση. Είναι κάτι που το θέλουν πολύ τόσο οι κάτοικοι όσο και οι τουρίστες και πραγματικά έχουμε καταφέρει να συμμετάσχουν

πολύ μεγάλα ονόματα καλλιτεχνών. Μέσα από αυτό τον θεσμό πραγματοποιούμε και εκπαιδευτικά μουσικά προγράμματα στο νησί, είτε στο σχολείο του νησιού είτε υπό μορφή θερινής ακαδημίας.

Πώς αξιολογείς τις μουσικές σπουδές στην Ελλάδα;

Οι μουσικές σπουδές στην Ελλάδα έχουν εξελιχθεί πολύ τα τελευταία χρόνια. Τα παιδιά που ασχολούνται με τη μουσική έχουν πληθύνει και το επίπεδο έχει ανέβει σημαντικά. Υπάρχουν πολλοί Έλληνες μουσικοί, τόσο στη χώρα όσο και στο εξωτερικό, που διαπρέπουν. Υπάρχουν μουσικά ιδρύματα, ωδεία, πανεπιστήμια που κάνουν πολύ καλή δουλειά. Παρ' όλ' αυτά, δυστυχώς δεν μπορούμε ακόμα να συγκριθούμε με χώρες που έχουν μακρά παράδοση, όπως είναι η Γερμανία, η Γαλλία κ.ά. Το μειονέκτημα είναι ότι η μουσική παιδεία στην Ελλάδα βασίζεται, διαχρονικά, περισσότερο σε μεμονωμένες ιδιωτικές πρωτοβουλίες και όχι τόσο στην οργανωμένη κρατική μέριμνα. Υπάρχουν βέβαια και φωτεινά παραδείγματα, όπως είναι η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, το Ωδείο Αθηνών, που έχουν πολύ καλό δυναμικό και μπορούν να προσφέρουν πολλά. Χρειάζεται όμως και συλλογική προσπάθεια εκπαιδευτικής πολιτικής, ώστε να δοθούν στην κοινωνία περισσότερα ερεθίσματα και τα παιδιά να ξεκινούν από πολύ μικρότερη ηλικία τη μουσική τους εκπαίδευση.

Ποιο είναι το αντίστοιχο παράδειγμα στο εξωτερικό σε σχέση με την Ελλάδα;

Στο εξωτερικό τα σχολεία υλοποιούν εκπαιδευτικά προγράμματα πολύ υψηλού επιπέδου, όπου ολόκληρες σχολικές τάξεις, με την κατάλληλη προετοιμασία, επισκέπτονται ορχήστρες και παρακολουθούν πρόβες και συναυλίες. Βρίσκουν κίνητρα ώστε να ενεργοποιήσουν το ενδιαφέρον των μαθητών, καθιστώντας την εμπειρία όσο το δυνατόν πιο ωφέλιμη και ενδιαφέρουσα. Στο Ελσίνκι, για παράδειγμα, 2-3 φορές τον χρόνο πραγματοποιούνται ολόήμερες εκπαιδευτικές συναυλίες και ένα ολόκληρο Μέγαρο Μουσικής γεμίζει από παιδιά. Οι ορχήστρες επενδύουν πολύ σε αυτές τις δράσεις και επιλέγουν

2005. Εμφάνιση τού Μουσικού Ομίλου στην Παλαιά Βουλή

κομμάτια για να δημιουργήσουν το κατάλληλο πρόγραμμα με σκοπό να καλλιεργήσουν το κοινό τού μέλλοντος. Επιλέγουν κατάλληλους παρουσιαστές και όλες αυτές οι δράσεις γίνονται με απίστευτο κέφι αλλά και σοβαρότητα από πλευράς των μουσικών. Τα αντίστοιχα ελληνικά παραδείγματα δεν είναι καλά οργανωμένα ώστε να απευθύνονται στους μαθητές. Θυμάμαι από την παιδική μου ηλικία ότι η αντίδρασή μας σε αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα που παρακολουθούσαμε με το σχολείο ήταν μάλλον αρνητική. Τα προγράμματα δεν είναι ούτε προσιτά στους μαθητές αλλά ούτε κατάλληλα προετοιμασμένα από τους καθηγητές. Πέραν όμως των σχολικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, σε επίπεδο ωδείων, μουσικών ακαδημιών κ.λπ., το σύστημα στο εξωτερικό είναι περισσότερο οργανωμένο και το επίπεδο τής εκπαίδευσης και των καθηγητών πιο υψηλό, πιο αξιοκρατικό και αξιόπιστο και πρωτίτως πιο εξισορροπημένο ανά την επικράτεια, με αποτέλεσμα το προϊόν τής εκπαίδευσης να είναι υψηλότερου επιπέδου παντού. Για παράδειγμα, δεν αρκεί να υπάρχουν μερικά καλά ωδεία με υψηλές απαιτήσεις, όταν υπάρχουν άλλα τόσα χαμηλών

προδιαγραφών και επιπέδου, που τελικά οδηγούν σε ισάξιο πτυχίο.

Τι συμβουλή θα έδινες στα παιδιά τού λυκείου που έχουν τους ίδιους προβληματισμούς που είχες κι εσύ στην ηλικία τους ως προς την επιλογή μιας κατεύθυνσης στη ζωή τους;

Να συνομιλούν με τον εαυτό τους. Να του δίνουν χώρο και χρόνο και να ακούν την εσωτερική φωνή και το ένστικτό τους. Να μην επηρεάζονται από τον χρόνο που πιέζει για να αποφασίσουν. Βέβαια, επειδή αναπόφευκτα υπάρχουν τα καθορισμένα χρονικά πλαίσια, σημαντικό είναι να επιτρέπουν στον εαυτό τους οι αποφάσεις που θα λάβουν να τίθενται υπό αμφισβήτηση, αν χρειαστεί, αργότερα. Πρέπει να έχουμε τη δύναμη να αναθεωρούμε τις αποφάσεις μας στο πέρασμα τού χρόνου. Να ακούν τα «θέλω» τους χωρίς να βάζουν όρια, που συνήθως είναι εξωγενή. Ποτέ δεν είναι πραγματικά αργά για να ακολουθούν τα όνειρά τους, όποτε κι αν τα ανακαλύψουν. Και φυσικά... να ερωτεύονται!

ΟΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ επικοινωνούν

ένθετο συνεντεύξεων τού περιοδικού Επικοινωνία

Ιούλιος 2020

Περιοδική έκδοση τής Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας

Κοκκώνη 18, Π. Ψυχικό 154 52, Αθήνα

τηλ: 210 67 55 555

fax: 210 67 19 725

e-mail: dsxeseis@arsakeio.gr

Ιδιοκτήτης
Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία

Εκδότης
Καθηγητής Γεώργιος Μπαμπινιώτης,
Πρόεδρος τής Φ.Ε.

Σύνταξη - Επιμέλεια ύλης
Μικέλα Βλαβιανού

Συνέντευξη
Γιώργος Τράπαλης

Διόρθωση
Λίντα Βολτή

Ψηφιακή επεξεργασία -
Σελιδοποίηση
Βασιλική Σασλίδη